



Պարույր Սևակ

Գարնան վտանգավոր հոտը

-Հարկավոր չէ՛,- ասում են ես ինքրս ինձ,
Ասում են ես մտքիս մեջ
Ու մեկ-մեկ էլ՝ գժի նման՝ բարձրաձայն:
Հարկավոր չէ՛ այս նոր սերը ո՛չ մեկիս՝
Ո՛չ քեզ, ո՛չ ինձ:
Ո՛չ մեկիս...
Բայց ականա դերասանից (հասկանո՞ւմ ես, ականա՛),
Հա՛, ականա դերասանից ո՞վ է դժբախտ առավել...
Եվ կույր ձեռքս
Կույրին հատուկ խարխափումով ու դողով
Հեովից-հեռու ձեռքդ, մեջքդ կամ աչքերդ է որոնում
Եվ մոլեգին շոշափումով կարծես նրանց վրայից
Չնշում է իմ «հարկավոր չէ»-ն տառ առ տառ...
Վա՛յ քեզ, թշվա՛ն երջանկություն,
Տանջանքի հո՛ղը գլխիդ:
Մի՞թե նրա չափ էլ չկաս, որ չտանջես ինքրդ քեզ,
Որ մոռանաս «միթե»-ները,
«Չէ որ»-ները քո երկասյր
Եվ անձնատուր լինես ինքրդ քո ընթանցքին
Գարնան պես:
Իսկ գարո՛ւնը...

Արձակվում է ճամփաների պաղն արդեն:
Կաշուն ցեխն է հովեր առնում իշխելու:
Եվ ձների մարմնի վրա վտակները հալոցքի
Իրենց հունով բաց են անում նորանոր
Երակներ ու զարկերակներ սև ու տաք.
Սկսվում է մի նոր գարուն անհատա՛կ ու անհատա՛կ՝
Երագի մեջ մեզ պատահող անկումի՛ պես անհատակ...
Ինչքա՛ն կուգես «հարկավոր չէ՛» գոռգոռա.
Ինչքա՛ն կուգես թող ուղեղըդ երկնտանքի սև ջերմից
Ձյան պես հավվի,
Դառնա պաղած թանապուր.
Ինչքա՛ն կուգես խաչ դիր վրադ
Քո սեփական արյունով,-
Միևնո՛ւյնն է.
«Հարկավոր չէ՛»-ն իր իսկ կամքին հակառակ,
Ինքն իրենից թաքուն անգամ՝
Ի վերջո
Վերափոխվում ու դառնում է «ի՛նչ ուզում է թող լինի»,
Որովհետև... մարդը մա՛րդ է, ո՛չ թե քայլող գաղափար...
Որովհետև... «չէ որ»-ները նո՛ւյնպես քնել են ուզում...
Որովհետև... ինքդ գարնան վտանգավոր հոտ ունես...
Որովհետև... ինքս էլ գարնան վտանգավոր այդ հոտից
Միշտ զգում եմ գլխապտույտ,
Որ տևում է ամիսներ...
Որովհետև... պարտվե՞լ, այո՛,
Ումի՛ց կուգես դու պարտվի՛ր,
Սակայն ո՛չ թե ինքդ քեզնից.
Ինքդ քեզնից պարտվելով՝
Դու դառնում ես փսր ծամոն
Կամ ինքնաթափ պատի ծեփ

Եվ ոչ նույնիսկ մի մեքենա,
Գեթ մեքենա՛ խելացի,
Որ կուզեի՛ իրոք դառնալ,
Բայց ի՞նչ անեն, ի՞նչ անեն,
Եթե բնավ չի՛ ստացվում, ի՞նչ անեն:
Էլ ի՞նչ մնաց, որ ի՛նչ անեն, սիրելի՛ս:
Մնաց գոռա՛լ, թե երկուսիս՝ ինձ ու քեզ,
«Հարկավոր չէ՛»-ն հարկավոր չէ՛ իսկապես.
Մե՛նք ենք իրար հարկավոր...

17.III.1964թ.

Դիլիջան